

Paradigmeskifte i behandlingen for knogleskørhed

· Af Jonathan Hammershøj

Medicinrådet har siden september 2020 anbefalet Evenity, som er et knogleopbyggende præparat, til bestemte patienter. Ifølge overlæge Jens-Erik Beck Jensen, Hvidovre Hospital, har behandlingen været anledning til et større paradigmeskifte i behandlingen til patienter med knogleskørhed.

”Evenity er ikke det eneste gode behandlingspræparat, men det kan sætte knogleopbygningen rigtig godt i gang. Efter behandling i 12 måneder skal man typisk skifte til en anden behandling, så den nye, stærke knogle bevares. Det er fremtidens måde at behandle på: Opbyggende medicinsk behandling fra start og efterfølgende vedligeholdelse. Så vi taler om et paradigmeskifte, som flere patienter vil få gavn af i fremtiden.”

Evenity må gives til kvinder med en T-score under $-2,5$, hvis de har passeret overgangsalderen og har haft et lavenergibrud på bækken, hofter, overarm, underarm eller rygsøjle. Men på sigt kan flere

komme i betragtning til et behandlingsforløb.

”I princippet kan Evenity bruges af alle, men fordi de her brud øger risikoen for flere brud, er det den patientgruppe, man har valgt at godkende behandlingen til,” siger Jens-Erik Beck Jensen.

Selvom den nye behandlingsform har været tilgængelig for danske patienter, der lever op til kriterierne, siden efteråret 2020, er kun nogle hundrede kommet i behandling. Det skyldes bl.a., at en del patienter takker nej, når de hører om de mulige bivirkninger. Flere studier peger på milde bivirkninger ved behandlingen, men der er også fundet alvorligere bivirkninger såsom øget risiko for blodpropper.

”Der er færre i behandling, end vi havde regnet med. Folk bliver skeptiske, når de hører om de mulige bivirkninger, og hovedparten reagerer på det her med blodpropper. Det forstår jeg godt, men vi sørger selvfølgelig for at undersøge vores

patienter godt, så vi ikke tilbyder det til nogen, der i forvejen har haft eller er i risiko for blodpropper. Vi er stadig ved at lære og få erfaringer om effekt og bivirkninger, men indtil videre er jeg slet ikke nervøs for at tilbyde mine patienter Evenity. Tværtimod,” siger Jens-Erik Beck Jensen.

Overlæge Jens Erik Beck-Jensen.
Foto: Ole Bo Jensen.

Medicinske behandlingmuligheder

Tabel udarbejdet af overlæge Jens-Erik Beck Jensen, Hvidovre Hospital

Knoglebevarende behandling

BISFOSFONATER

Produkt	Indtagelse	Hvordan indtages medicinen	Mulige bivirkninger	Kriterier
Alendronat 70 mg Findes som opløselig brusetablet	Én gang pr. uge	Efter 4 timers faste og mindst 30 minutter før madindtagelse. Overkroppen skal forblive oprejst 30 minutter efter tabletindtagelsen.	Irritation af slimhinden i spiserør og mavesæk. Influenzasymptomer med led- og muskelsmerter. Kæbenekrose og atypisk brud (Meget sjælden).	Osteoporose. Eller osteopeni ved brug af binyrebarkhormon
Risedronat 35 mg	Én gang pr. uge	Efter 4 timers faste og mindst 30 minutter før madindtagelse. Overkroppen skal forblive oprejst 30 minutter efter tabletindtagelsen.	Irritation af slimhinden i spiserør og mavesæk. Influenzasymptomer med led- og muskelsmerter. Kæbenekrose og atypisk brud (Meget sjælden).	Osteoporose. Eller osteopeni ved brug af binyrebarkhormon
Ibandronat 150 mg	Én gang pr. måned	Efter 6 timers faste og mindst 60 minutter før madindtagelse. Overkroppen skal forblive oprejst 60 minutter efter tabletindtagelsen.	Irritation af slimhinden i spiserør og mavesæk. Influenzasymptomer med led- og muskelsmerter. Kæbenekrose og atypisk brud (Meget sjælden).	Osteoporose
Ibandronat 3 mg	Én gang hver 3. måned	Indsprøjtning i en blodåre direkte i løbet af 15-60 sekunder	Influenzasymptomer med led- og muskelsmerter (Værst efter 1 injektion). Kæbenekrose og atypisk brud (Meget sjælden).	Osteoporose
Zolodronsyre 5 mg (Aclasta)	Én gang pr. år	Infusion i en blodåre over minimum 15 minutter	Influenzasymptomer med led- og muskelsmerter (Værst efter 1 infusion). Kæbenekrose og atypisk brud (Meget sjælden).	Osteoporose. Eller osteopeni ved brug af binyrebarkhormon

DENOSUMAB

Prolia 60 mg	Hver 6. måned. Vigtigt at tiden overholdes. Må kun stoppes efter aftale med læge	Indsprøjtning under huden	Lille risiko for lette infektioner som urinvejsinfektion og forkølelse. Luft i maven, Hudforandringer. Kæbenekrose og atypisk brud (meget sjældent).	Osteoporose. Eller osteopeni ved brug af binyrebarkhormon
--------------	--	---------------------------	--	---

SERM

Evista 60 mg	Dagligt. Hold pause ved immobilisering	Kan tages med og uden mad	Hedestigninger. Uro i benene eller lægkrampe og ødem af benene. Blodprop i ben eller lunger (sjælden).	Osteoporose. Beskytter samtidigt mod østrogenfølsom brystkræft (80 % af brystkræft)
--------------	--	---------------------------	--	---

Knogleopbyggende behandling

PTH-ANALOG

Produkt	Indtagelse	Hvordan indtages medicinen	Mulige bivirkninger	Kriterier
Forsteo, Terrosa, Tetridar, Movymia Alle indeholder Teriparatid PTH 1-34 20 mikrogram per dosis	Dagligt i 18-24 måneder. Behandlingen bør efterfølges af antiresorptiv behandling	Indsprøjtning under huden, i maveskinnet for hurtigt optag	Kvalme, hovedpine, svimmelhed. Knoglesmerter som ved voksevækst. Forhøjet calcium i blodet.	Osteoporose med T-score < -3,0 + mindst 1 sammenfald >25 % indenfor seneste 3 år Ved flere sammenfald >25% udgår T-score kriteriet

ROMOZOSUMAB

Evenity	210 mg (2 sprøjter) én gang om måneden i 12 måneder. Behandlingen bør efterfølges af antiresorptiv behandling	Sprøjtes under huden ved hjælp af autoinjektor på lår, mave eller overarm	Risiko for blodprop i hjerte og hjerne (man skal evalueres grundigt før opstart, så fordele og ulemper vurderes samlet dispositioner, BT, EKG, rygning, lipider, diabetes). Desuden muskel-led smerter, hovedpine og hududslæt. Kæbenekrose og atypisk brud (Meget sjælden).	Svær osteoporose med T-score under -2,5 og lavenergi-brud på hofter, bækken, overarm, underarm eller rygsøjle (> 20% sammenfald) inden for de seneste 3 år.
---------	--	---	--	---